

การประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชน
เชื่อม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี
AN APPLICATION OF THE FIVE PRECEPTS FOR SOLVING THE
PROBLEMS OF ALCOHOLIC DRINKING OF KUT SUEM
COMMUNITY, NON THONG SUBDISTRICT, NA YUNG DISTRICT,
UDON THANI PROVINCE

¹พระสมเด็จ จิตธมฺโม, ²สมเดช นามเกต และ ³บุญส่ง สิ้นธนู
¹PhraThitiphan Jiramethi (Srigeam), ²Somdet Namket,
and ³Boonsong Sinthunok

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

¹phrathitiphan_j@gmail.com

Received September 10, 2021; Revised November 2, 2021; Accepted December 30, 2021

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย “เรื่องการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 เพื่อแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนเชื่อม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี” เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนเชื่อม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานีงานนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บข้อมูลเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหลัก แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยพรรณนาวิธี “สำหรับการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนเชื่อม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี” การประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนเชื่อม ตำบล โนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี การให้ความสำคัญในเรื่องการรักษาศีล 5 โดยเฉพาะศีลข้อที่ 5 คือการงดเว้นจากการดื่มสุราของ มินเมา ก็จะทำให้ตนเองและครอบครัว ชุมชนสังคมมีความรู้ความเข้าใจในโทษของสุราและยังทำให้มีสติสัมปชัญญะ มีความรู้สึกตัวทั่วพร้อมสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการ

¹ นิสิต, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

ดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง โดยการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชน กุดเซียมให้มีความเมตตา กรุณา มีความปรารถนาดีต่อกัน ประพฤติตนดีในการเลี้ยงชีพในทางที่ชอบ พฤติกรรมดีสำรวมในกาม เป็นผู้มีคุณธรรมการพูดแต่ความจริงคือมีสัจจะ มีสติความ ระลึกได้รู้ตัว คือสติสัมปชัญญะ ทั้งด้านทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคมและทางปัญญา เพื่อจะได้มีความสัมพันธ์ ทั้ง บุคคล ครอบครัว ชุมชน และการใช้ชีวิตในสังคม ด้วยการทำให้ตนนั้นเป็นคนดี พร้อมทั้งยัง นำมาปฏิบัติต่อตนเองและคนรอบข้างด้วยความดีงาม

คำสำคัญ : การประยุกต์, ศีล 5, ปัญหาการดื่มสุรา, ชุมชนกุดเซียม

Abstract

The purposes of this research entitled “An application of the five precepts for solving the problems of alcoholic drinking of Kut Suem Community, Non Thong Subdistrict, Nayung District, Udon Thani Province were; to study the application of five precepts for solving the problems of alcoholic drinking in Kut Suem Subdistrict, Na Yung District, Udon Thani Province. This research is the qualitative research by collecting the documentative data and interviews with key informants and then the data are analyzed by descriptive analysis for “the application of the five precepts for solving the problems of alcoholic drinking of the Kut Suem Subdistrict, Na Yung District, Udon Thani Province.”

The application of the five precepts for solving the problems of alcoholic drinking of Kut Suem Subdistrict, Na Yung District, Udon Thani Province. The importance is given in preserving the five precepts, especially, the fifth precept, that is, to abstain the alcoholic drinking and the intoxicated things, it will make oneself, family and the community understand the alcoholic evil and create the mindfulness and awareness. One is able to solve the occurrent problems in life in the right way by applying the principle of the five precepts in solving the problems of alcoholic drinking of Kut Suem community in order to create the loving kindness and compassion and good wishes for each other, earning life in the right way, abstaining the sexual intercourse, using the real words, having the mindfulness and awareness physically, emotionally, socially and intellectually in order to make the relationship of individuals, family, community, and to earn living in society by encouraging those to be good persons and to practice by oneself and around people with goodness.

Keywords : application, five precepts, problems of alcoholic drinking, Kut Suem community

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมทำให้เกิดภาวะสับสนในวิถีชีวิต รวมถึงค่านิยม ส่งผลให้ภูมิคุ้มกันทางสังคมลดลง เกิดการละเลยศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเห็นได้จากสถานการณ์บ้านเมืองในช่วงเวลาที่ผ่านมามีปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ล้วนเกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต รวมถึงพฤติกรรมและอารมณ์ของบุคคลในสังคมมีปัญหาขั้นรุนแรงเพราะขาดการพัฒนาทางด้านร่างกาย และจิตใจ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยเฉพาะลักษณะของสังคมกลายเป็นสังคมที่คนมุ่งหวังแต่ประโยชน์ส่วนตนพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ โดยไม่สนว่าสิ่งที่ตนทำนั้นจะเป็นการเบียดเบียน ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือขัดกับหลักศีลธรรมอันดีงามหรือไม่ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์แบบช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างกันคือการทำให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างสันติสุขและความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทยอย่างยั่งยืนได้

ไตรสิกขาถือเป็นหลักสำหรับศึกษาอบรม ฝึกปฏิบัติ อันเป็นการเรียนรู้ เมื่อเรียนรู้แล้วไม่เข้าใจต้องทำให้เข้าใจ หรือกระบวนการทำเริ่มต้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ครบทุกด้านตามหลัก ภาวนา 4 คือ พัฒนาการทางกาย (ศีล) ทางสังคม ทางจิตใจ (สมาธิ) ทางปัญญา (ปัญญา) (อง.ปญจก. (ไทย) 22/79/144) การพัฒนาทางกายหรือพฤติกรรม หมายถึง การพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (กายภาวนา) ตั้งแต่สุขนิสัยในการดูแลรักษา ร่างกาย ในเรื่องกิริยามารยาทการกินอยู่ดูฟังเป็น ฝึกนิสัยการพิจารณาให้รู้จักเลือกเสพสิ่งบริโภค ปัจจัย 4 และการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบครัว ชุมชน สังคม (ศีลภาวนา) มีการแบ่งปัน สงเคราะห์ช่วยเหลือกัน จูงใจให้ปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์อันเป็นวินัยภายนอกด้วยความเข้าใจในเหตุผลซ้ำๆ จนนำไปสู่การปลูกฝังและเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเอง กำกับตนเองได้มีวิถีชีวิตที่ปัดทางเสื่อมจากอบายมุขและสิ่งมอมเมาทั้งหลาย ทำให้ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น โดยมีศีล 5 เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่จะนำไปสู่ความเจริญ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 เพื่อแก้ไขการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี เพื่อศึกษาด้านพฤติกรรมและการแสดงออกจะเป็นฐานให้เกิดความเจริญงอกงามทางจิตใจและปัญญา เพื่อศึกษาและการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 เพื่อแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติสืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักศีล 5 ที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา
2. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชน กุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักสารานุกรมเพื่อส่งเสริมความสามัคคีในชุมชนบ้านหนองคลอง ตำบลสามพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย คือผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) กลุ่มเป้าหมายในเขตของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 คือ คำถามข้อมูลทั่วไปให้ผู้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คือ คือข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี และวิธีการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษาด้านทฤษฎี และภาคสนามโดยใช้วิธีอธิบายเชิงพรรณนา ตามวัตถุประสงค์ในประเด็นต่างๆคือ ศึกษาหลักศีล 5 ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ศึกษาสภาพปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานีและศึกษาวิธีการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. หลักศีล 5 ที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา

จากการศึกษาหลักศีล 5 นั้น ที่ปรากฏอยู่ในหลักธรรมคำสั่งสอน คือ ในพระไตรปิฎก รวมไปถึงคำอธิบายความที่ปรากฏในคัมภีร์พระอรรถกถา ฎีกา พระพุทธเจ้าได้ตรัสเรื่องศีลโดยเฉพาะศีล 5 โดยทรงมุ่งถึงการรักษากายและวาจาให้เรียบร้อยว่า ผู้เว้นขาดจากการฆ่าสัตว์ เป็นผู้เว้นขาดจากการลักทรัพย์ เป็นผู้เว้นขาดจากการประพฤติผิดในกามเป็นผู้เว้นขาดจากการพูดเท็จ เป็นผู้เว้นขาดจากการเสพของมึนเมาคือสุราและเมรัย อันเป็นเหตุแห่งความประมาท คือหลักของสิกขาบท 5 ส่วนหนึ่ง ศีล 5 คือ เครื่องมือที่ทำให้เกิดความเป็นปกติ เป็นข้อปฏิบัติ จดเว้นจากบาปทั้งหลายทั้งปวง มีความสำรวมทางกาย วาจา รู้เท่าทันต่อโลกะ โทสะ โมหะ ไม่ล่วงละเมิดผู้อื่นในทางกาย หรือด้วยวาจา เพื่อให้เกิดความปกติสงบสุขในสังคม ยังระงับยับยั้งไม่ให้เกิดความเดือดเนื้อร้อนใจทั้งตนเองและผู้อื่น เป็นข้อประพฤติปฏิบัติเบื้องต้นในชีวิตประจำวัน สำหรับฆราวาสเพื่อควบคุมการ

กระทำผิดทางกาย วาจา ให้ตั้งอยู่ในความงามความดีสงบ และเป็นเบื้องต้นของการปฏิบัติธรรมในขั้นที่สูงต่อไป

การประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุรา ศีล 5 ได้แก่ 1) เว้นจากการฆ่า การทำลาย การเบียดเบียน ให้ผู้อื่น ได้รับความสิ้นชีวิตหรือเดือดร้อนอย่างเด็ดขาด 2) เว้นจากมิถาชีพทุกชนิด เช่น ลัก ฉ้อ โกง ฉกชิง วิ่งราว เป็นต้น 3) เว้นจากการประพฤติดินทางกาม คือ การล่วงละเมิดในสตรี หรือบุรุษผู้เป็นภรรยาหรือสามีของผู้อื่น 4) เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดุญแหยมให้แตกความสามัคคี พูดคำหยาบคาย 5) เว้นขาดจากการเสพสิ่งมีเมาให้โทษทุกชนิด อันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงทางสังคม โดยการมุ่งเน้นในการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ คือการดื่มสุราทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ และยังสามารถที่จะทำผิดศีลทุกข้อที่เหลือ ส่วนหลักธรรมที่จะนำมาแก้ไขการดื่มสุรานั้นคือ เบญจธรรมในข้อที่ 5 คือ สติสัมปชัญญะ หมายถึง “เป็นธรรมมีอุปการะมาก ด้วยเหตุที่เกี่ยวเนื่องในการกระทำกิจหรือทำความดีทุกอย่าง ยังจะทำให้ไม่ส่งผลกระทบในทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม และทางปัญญา

2. การประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชน กุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเมตตากรุณา คือ ความรักความปรารถนาดีต่อกัน ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขแม้ผู้อื่นจะไม่ทุกข์ ยอภาคให้ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์ เวลาเห็นคนอื่นทุกข์ ด้านอาชีวะ หมายถึง การทำมาหากินในทางที่ถูกต้อง ไม่ใช่ลักขโมย ใช้ชีวิตแบบอาชีวะ ต้องทำงานอย่างขยันขันแข็งในอาชีพการงาน งานที่สุจริต ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ โดยเฉพาะข้าราชการ ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ละเว้นจากการประกอบอาชีพที่ใช้วิธีการต่างๆ เช่น การโกง การหลอกลวง ด้านกามสังวร คือความยับยั้งชั่งใจในกามราคะ การกระทำผิดต่อลูกและเมียของผู้อื่น การระมัดระวังในเรื่องรักๆ ใคร่ๆ ความยินดีในคู่สมรสเท่านั้น และไม่ควรหมกมุ่นอยู่กับความรักใคร่เกินขอบเขต ด้านสัจจะ หมายถึงการพูดความจริง ละเว้นจากการโกหกรวมถึงการพูดอย่างสุภาพด้วย คำพูดและการสื่อสารที่หวานชื่น คือการแสดงตัวตนออกมาอย่างตรงไปตรงมา ด้านสติสัมปชัญญะ คือ ความระลึกรู้ตัวอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดด้วยวิธีการฝึกทำสมาธิ การฝึกตนให้รู้เท่าทันความคิด ฟังตระหนักไว้เสมอว่าสิ่งใดควรทำและไม่ควรทำ

สรุปหลักธรรมทั้ง 5 ด้าน ในเบื้องต้นที่ได้กล่าวมา จะเป็นประโยชน์ในส่วนของเสริมความรู้ในด้านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และสามารถนำไปประยุกต์เพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถเป็นการปฏิบัติประพฤติดินให้ห่างไกลจากอบายมุขที่ไม่ดีต่างๆ เช่น การดื่มสุรา การทำผิดต่อหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา และการทำบาปอกุศลต่างๆ เราควรประพฤติดินให้ดี มีความเมตตากรุณา และอย่างน้อยควรรักษาศีลธรรม คือ ศีล 5 เพื่อความสงบสุขแห่งตนสืบต่อไป

หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียมทั้ง 4 ด้าน ในชีวิตประจำวัน ด้านทางกาย การออกกำลังกายและหางานอดิเรกทำสามารถหลีกเลี่ยงการดื่มสุราได้ การทำกิจกรรมทำหลังเลิกงาน เช่น เล่นกีฬา ฝึกปฏิบัติเมื่อมีคนชวนคุณดื่มโดยอ้างว่า หมอสั่งไม่ดื่มสุรา

ด้านทางอารมณ์ เอาหลักธรรมคือการรักษาศีลข้อที่ 5 สุราเมรัย คือ การละเว้นจากการเสพสุราของมีนเมา เพราะเป็นสาเหตุที่ทำให้ทำผิดศีลข้ออื่นได้ด้วย จะทำให้ไม่ขาดสติ ด้านทางสังคม เป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้เป็นบุคคลที่น่ายกย่องศรัทธามีความน่าเชื่อถือเพราะไม่ตกอยู่ภายใต้อบายมุขต่างๆ ด้านทางปัญญา การรักษาศีล 5 การประพฤติปฏิบัติธรรมฝึกสมาธิเพื่อความสงบสุขของตนเองคนในชุมชนและสังคม

สรุปจากในด้านการใช้ชีวิตประจำวันโดยรวมก็มีด้านทางกาย ด้านทางอารมณ์ ด้านทางสังคม และด้านทางปัญญา จากการประยุกต์ของหลักธรรมคือ หลักศีล 5 ในการแก้ปัญหาการดื่มสุรา ซึ่งทำให้เกิดผลดีต่อชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว สังคม และได้ความรู้เสริมทางด้านปัญญา คือหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาที่มาจากหลักศีล 5 โดยเฉพาะข้อที่ 5 คือ การเว้นจากการดื่มสุรา ที่ทำให้เกิดโทษในส่วนด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และทำให้สังคมได้รับความเดือดร้อน โทษจากการดื่มสุรานั้นเอง

หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ในด้านการมีความสัมพันธ์กับชุมชน มี 4 ด้านดังนี้ ด้านบุคคล คนดีต้องเป็นผู้ประกอบการรักษาศีล 5 เริ่มที่ตัวเราเอง ก่อนด้วยการรักษาศีล โดยเฉพาะศีลข้อที่ 5 เว้นจากการดื่มสุราเหตุทำให้ขาดสติ ด้านครอบครัว ไม่ผิดศีลข้อที่ 5 ก็จะทำให้ครอบครัวนั้นอบอุ่น แสดงว่ามีศีลธรรมในจิตใจ ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพและให้เกียรติ มีความสามัคคีพูดคุยกันตามเหตุและผล ด้านชุมชน การรณรงค์งดดื่มสุราช่วงเข้าพรรษา โดยการจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมมีผู้นำในชุมชนร่วมด้วย ส่วนพระภิกษุช่วยอบรมเรื่องศีล 5 และฝึกการทำสมาธิปฏิบัติธรรม ด้านสังคม การรักษาศีลข้อที่ 5 คือ การไม่ดื่มสุราทำให้ขาดสติ ด้วยการสนับสนุนการไม่ดื่มในทุกกิจกรรม เช่น เมาไม่ขับ งานศพปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สรุปในด้านการมีความสัมพันธ์กับชุมชน 4 ด้าน โดยรวมได้แก่ ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านชุมชนและด้านสังคม จากการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุรา ซึ่งทำให้เกิดผลดีต่อการมีความสัมพันธ์กับตัวบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม ได้ความรู้เสริมทางด้านปัญญา คือหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาที่มาจากหลักศีล 5 โดยเฉพาะข้อที่ 5 คือ การเว้นจากการดื่มสุรา ก็จะสามารถมีความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนทั้งในชุมชนและสังคมอย่างปลอดภัย

ผลสรุปว่าการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุดรธานี การให้ความสำคัญในเรื่องการรักษาศีล 5 โดยเฉพาะศีลข้อที่ 5 คือการงดเว้นจากการดื่มสุราของ มีนเมา ก็จะทำให้ตนเองและครอบครัว ชุมชนสังคมมีความรู้ความเข้าใจในโทษของสุราและยังทำให้มีสติสัมปชัญญะ มีความรู้สึกตัวทั่วพร้อมสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง โดยการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียมให้มีความเมตตากรุณา มีความปรารถนาดีต่อกัน ประพฤติตนดีในการเลี้ยงชีพในทางที่ชอบ พฤติกรรมดีสำรวมในกาม เป็นผู้มีความคุณธรรมการพูดแต่ความจริงคือมีสัจจะ มีสติความระลึกได้รู้ตัวคือสติสัมปชัญญะ ทั้งด้านทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม และทาง

ปัญญาเพื่อจะได้มีความสัมพันธ์ทั้ง บุคคล ครอบครัว ชุมชนและการใช้ชีวิตในสังคม ด้วยการทำให้ตนนั้นเป็นคนดี พร้อมทั้งยังนำมาปฏิบัติต่อตนเองและคนรอบข้างด้วยความดีงาม

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี มีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาเรื่องหลักศีล 5 ที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ทำให้ทราบว่า หลักศีล 5 นั้น ที่ปรากฏอยู่ในหลักธรรมคำสั่งสอน คือ ในพระไตรปิฎก รวมไปถึงคำอธิบายความที่ปรากฏในคัมภีร์พระอรรถกถา ฎีกา พระพุทธเจ้าได้ตรัสเรื่องศีลโดยเฉพาะศีล 5 โดยทรงมุ่งถึงการรักษากายและวาจาให้เรียบร้อยว่า ผู้เว้นขาดจากการฆ่าสัตว์ เป็นผู้เว้นขาดจากการลักทรัพย์ เป็นผู้เว้นขาดจากการประพฤติผิดในกามเป็นผู้เว้นขาดจากการพูดเท็จ เป็นผู้เว้นขาดจากการเสพของมึนเมาคือสุราและเมรัย อันเป็นเหตุแห่งความประมาท คือหลักของสิกขาบท 5 ส่วนหนึ่ง ศีล 5 คือ เครื่องมือที่ทำให้เกิดความเป็นปกติ เป็นข้อปฏิบัติตั้งตนจากบาปทั้งหลายทั้งปวง มีความสำรวมทางกาย วาจา รู้เท่าทันต่อโลภะ โทสะ โมหะ ไม่ล่วงละเมิดผู้อื่นในทางกาย หรือด้วยวาจา เพื่อให้เกิดความปกติสงบสุขในสังคม สอดคล้องกับพระมหาเกษม สลฺยาโธ (ลักษณะวิลาส) (2541) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องทุกข์ในพระพุทธศาสนา ได้กล่าวถึงปัญหาสังคมว่า “พระพุทธศาสนา มองเห็นปัญหาของสังคมในแง่มุมต่างๆ อันก่อความทุกข์ความยุ่งยากเดือดร้อนแก่บุคคลในสังคม จึงเสนอหลักเกณฑ์เพื่อบรรเทาความทุกข์ยากเดือดร้อนนั้นไว้อย่างกว้าง แต่มีประสิทธิภาพสามารถใช้ได้กับสังคมและ บุคคลในสังคมทั่วโลก เป็นหลักเกณฑ์สากล คือต้องละเว้นในการกระทำเพื่อการเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของสมาชิกในสังคมความเดือดร้อนนั้น 5 ประการ คือ

1.2 เว้นจากการฆ่า การทำลาย การเบียดเบียน ให้ผู้อื่น ได้รับความสิ้นชีวิตหรือเดือดร้อนอย่างเด็ดขาด เพื่อเคารพให้เกียรติในสิทธิแห่งการมีชีวิตอยู่ในสังคมและในโลกร่วมกัน ทั้งป้องกันเหตุร้ายอันอาจเกิดจากความเคียดแค้นของผู้อื่น เพราะความที่ตนถูกรังแกทำร้ายก่อน

1.2 เว้นจากมิฉ้อฉลทุกชนิด เช่น ลัก ฉ้อ โกง ฉกชิง วังราว เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเคารพในสิทธิแห่งการครอบครองทรัพย์สินของบุคคลอื่นของบุคคลอื่นที่เขาหามาได้ด้วยความสุจริต ยุติธรรม

1.3 เว้นจากการประพฤติผิดในทางกาม คือการล่วงละเมิดในสตรี หรือบุรุษผู้เป็นภรรยาหรือสามีของผู้อื่นหรือเป็นบุคคลต้องห้ามด้วยเหตุผลใดๆ เพื่อเคารพในสิทธิแห่งการมีคู่ครองเป็นหลักฐานตามกฎหมายของสังคมมนุษย์ผู้เจริญด้วยวัฒนธรรมและอารยธรรม

1.4 เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดยุยงให้แตกความสามัคคี พูดคำหยาบคาย เช่น คำด่าคำลบหลู่ดูหมิ่นเหยียดหยามและคำพูดเพื่อเจ้าเล่ห์ไหวไลไร้สาระ เพื่อเคารพในสิทธิแห่งการได้รับข่าวสารที่ถูกต้องดีงามของสมาชิกในสังคม ทั้งเป็นการสร้างความเชื่อตรงให้เกิดขึ้นและสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในระหว่างกัน

1.5 เว้นขาดจากการเสพล้างมันเมาให้โทษทุกชนิด อันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงทางสังคม ข้อนี้พระพุทธรูปเจ้าทรงแสดงความนิบหนวยอันเกิดจากการเสพล้างมันเมาให้โทษอันเป็นส่วนปัจเจกบุคคลไว้ 6 ประการ คือ 1) ทรัพย์ฉิบหายไปโดยไม่จำเป็น 2) ก่อความทะเลาะวิวาท 3) เกิดโรค เช่น โรคตับแข็ง เป็นต้น 4) ถูกดูหมิ่น ถูกติเตียนจากบัณฑิตชน 5) หมดความละอาย เพราะขาดสติสัมปชัญญะและ 6) บั่นทอนกำลังปัญญา เพราะสมองเสื่อมสภาพด้วยฤทธิ์แห่งความมันเมา

สรุปผลสภาพปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี ส่วนใหญ่ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งเป็นสุราขาว เพราะหาซื้อดื่มได้ง่ายราคาถูกหาซื้อได้ตามร้านค้าทั่วไป ค่าใช้จ่ายในการซื้อสุราวันหนึ่งประมาณ 80-250 บาท เดือนละ 1,000-2,000 บาท การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลมีเหตุผลมากมายในการดื่ม อาจเป็นเพราะหน้าที่การงานและสภาพทางสังคม ดื่มกับเพื่อนในหมู่บ้านเดียวกันหรือหมู่บ้านใกล้เคียง บางคนชอบดื่มกับครอบครัวญาติและเพื่อนร่วมงาน การดื่มสุราครั้งแรกคือการดื่มแก้ปวดคลายเมื่อย เพื่อให้เลือดไหลเวียนได้ดีขึ้น ทำงานมาเหนื่อย และก็ดื่มทุกวันจนติดเหล้า การดื่มสุราไม่มีผลดีมีแต่ผลเสียมากกว่าทำให้ครอบครัวแตกแยก ใช้จ่ายมากจนเป็นหนี้สิน การทะเลาะวิวาททำงานไม่ได้ เกิดโรค สอดคล้องกับจักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ (2554) พบว่า กลุ่มที่ดื่มสุรา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุประมาณ 21 ปี มีผลการเรียนระดับปานกลาง มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 7,770 บาท ส่วนใหญ่เป็นผู้นับถือศาสนาพุทธกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 พักอาศัยร่วมกับพ่อและแม่ส่วนมากแล้วเป็นนักศึกษาภาคปกติและไม่ได้ทำงานพิเศษมักใช้เวลาทำกิจกรรมสันทนาการ ประมาณวันละ 2.3 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่ดื่มสุรา ส่วนมากเป็นผู้หญิงอายุประมาณ 20.23 ปี ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มที่ดื่ม และกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 มีสถานภาพเป็นนักศึกษาปกติ ไม่ได้ทำงานพิเศษกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่เป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ พักอาศัยร่วมกับพ่อและแม่ที่ยังคงอยู่ด้วยกัน เมื่อมีการเปรียบเทียบที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอายุและรายได้เฉลี่ยที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่มีผลการเรียนและเวลาในการทำกิจกรรมสันทนาการที่ต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนปัจจัยบุคคลด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม และความคาดหวังจากการดื่มล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรคัดกรอง และดูแลนักศึกษาที่เป็นชาย เรียนปีสุดท้ายและมีผลการเรียนในระดับปานกลาง จะช่วยลดความเสี่ยงในการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนั้นการปรับทัศนคติ สภาพแวดล้อม สภาพสังคมโดยรอบ การให้ข้อมูลข่าวสาร และการสร้างความตระหนักรู้ต่อโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตลอดจนอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีส่วนสำคัญในการช่วยลดความเสี่ยง และการมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาได้อีกด้วย

ผลสรุปจากการสัมภาษณ์ข้อมูลพระสงฆ์ นายกเทศมนตรีตำบลกับสมาชิกเทศบาลตำบล ผู้นำชุมชน หมอพยาบาลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำชุมชน และประชาชนที่ได้รับผลกระทบในชุมชนกุดเซียม การประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี ได้แก่ การให้ความสำคัญ

ในเรื่องการรักษาศีล 5 โดยเฉพาะศีลข้อที่ 5 คือการงดเว้นจากการดื่มสุราของ มินเมา ก็จะทำให้ตนเองและครอบครัว ชุมชนสังคมมีความรู้ความเข้าใจในโทษของสุราและยังทำให้มีสติสัมปชัญญะ มีความรู้สึกตัวทั่วพร้อมสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง โดยการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาคติการดื่มสุราของชุมชนกุดเชื่อมโยงให้มีความเมตตากรุณามีความปรารถนาดีต่อกัน ประพฤติตนดีในการเลี้ยงชีพในทางที่ชอบ พฤติกรรมดีสำรวมในกาม เป็นผู้มีความประพฤติดีแต่ความจริงคือมีสังขาร มีสติความระลึกได้รู้ตัวคือสติสัมปชัญญะ ทั้งด้านทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคมและทางปัญญา เพื่อจะได้มีความสัมพันธ์ทั้ง บุคคล ครอบครัว ชุมชน และ การใช้ชีวิตในสังคม ด้วยการทำให้ตนนั้นเป็นคนดี พร้อมทั้งยังนำมาปฏิบัติต่อตนเองและคนรอบข้างด้วยความดีงาม สอดคล้องกับพระมหาสาราย ญาณสวโร (พินดอน) (2542) ได้ศึกษาถึงเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 5 ที่มีต่อสังคมไทยและได้นำพุทธวิธีมาแก้ไขปัญหารื่องสุราเมรัยและมึนเซะ โดยสรุปได้ ว่า สังคมไทยปัจจุบันกำลังเผชิญกับปัญหานานาประการ อีกทั้งเป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนโดยเฉพาะปัญหาเรื่องสุราเมรัยและของเมา ซึ่งเป็นสิ่งเสพติดประเภทที่ถูกกฎหมาย จึงนับว่าเป็น ปัญหาที่ยุ่ยยากและเป็นปัญหาใหญ่ที่สุดในสังคมปัจจุบัน ทั้งในด้านสาเหตุแห่งปัญหาและผลที่เกิดขึ้นตามมาในภายหลัง เป็นสิ่งที่น่าสะพรึงกลัวอย่างยิ่ง เพราะเป็น ปัญหาที่ถือว่าร้ายแรงที่สุดเฉพาะสิ่งเสพติดที่ระบอบอยู่ันว่ามีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเป็นทวีคูณ แม้ทางรัฐบาลจะพยายามปราบปรามเท่าไร ก็ยิ่งจะเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้น ในบรรดาปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ปัญหาดังกล่าวนั้นพุทธธรรมมีทัศนะว่า มีแนวทางแก้ไขและป้องกันได้ เพราะเหตุผลคือ พระพุทธศาสนามีหลักคำสอนและวิธีการดำเนินการไปให้ถึงความดับทุกข์เป็นสภาวะที่ไร้ปัญหาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาวิตชีวิตโดยทั่วๆ ไป

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

องค์ความรู้จากการวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาคติการดื่มสุราของชุมชน กุดเชื่อมโยง ในด้านการมีความสัมพันธ์กับชุมชน มี 4 ด้านดังนี้

ด้านบุคคล คนดีต้องเป็นผู้ประกอบการด้วยการรักษาศีล 5 เริ่มที่ตัวเราเองก่อนด้วยการรักษาศีล โดยเฉพาะศีลข้อที่ 5 เว้นจากการดื่มสุราเหตุทำให้ขาดสติ

ด้านครอบครัว ไม่ผิดศีลข้อที่ 5 ก็จะทำให้ครอบครัวนั้นอบอุ่น แสดงว่ามีศีลธรรมในจิตใจ ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพและให้เกียรติ มีความสามัคคีพูดคุยกันตามเหตุและผล

ด้านชุมชน การรณรงค์งดดื่มสุราช่วงเข้าพรรษา โดยการจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมมีผู้นำในชุมชนร่วมด้วย ส่วนพระภิกษุช่วยอบรมเรื่องศีล 5 และฝึกการทำสมาธิปฏิบัติธรรม

ด้านสังคม การรักษาศีลข้อที่ 5 คือ การไม่ดื่มสุราทำให้ขาดสติ ด้วยการสนับสนุนการไม่ดื่มในทุกกิจกรรม เช่น เมาไม่ขับ งานศพปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สรุปในด้านการมีความสัมพันธ์กับชุมชน 4 ด้าน โดยรวมได้แก่ ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านชุมชน และด้านสังคม จากการประยุกต์ใช้หลักศีล 4 ในการแก้ไขปัญหาคติการดื่มสุรา ซึ่งทำให้

เกิดผลดีต่อการมีความสัมพันธ์กับตัวบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม ได้ความรู้เสริมทางด้านปัญญา คือหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาที่มาจากหลักศีล 5 โดยเฉพาะข้อที่ 5 คือ การเว้นจากการดื่มสุรา ก็จะสามารถมีความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนทั้งในชุมชนและสังคมอย่างปลอดภัย

การประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียม ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี การให้ความสำคัญในเรื่องการรักษาศีล 5 โดยเฉพาะข้อที่ 5 คือการงดเว้นจากการดื่มสุราของ มินเมา ก็จะทำให้ตนเองและครอบครัว ชุมชนสังคมมีความรู้ความเข้าใจในโทษของสุราและยังทำให้มีสติสัมปชัญญะ มีความรู้สึกตัวทั่วพร้อมสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง โดยการประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนกุดเซียมให้มีความเมตตากรุณา มีความปรารถนาดีต่อกัน ประพฤติตนดีในการเลี้ยงชีพในทางที่ชอบ พฤติกรรมดีสำรวมในกาม เป็นผู้มีความคุณธรรมการพูดแต่ความจริงคือมีสัจจะ มีสติความระลึกได้รู้ตัวคือสติสัมปชัญญะ ทั้งด้านทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคมและทางปัญญา เพื่อจะได้มีความสัมพันธ์ทั้ง บุคคล ครอบครัว ชุมชน และการใช้ชีวิตในสังคม ด้วยการทำให้ตนนั้นเป็นคนดี พร้อมทั้งยังนำมาปฏิบัติต่อตนเองและคนรอบข้างด้วยความดีงาม

เอกสารอ้างอิง

- จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์.(2554). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา
ระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- พระมหาเกษม สญญโต (ลักษณะวิลาส). (2541). การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องทุกขใน
พระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระสมพงษ์ ดิग्ฆธมโม (ราชเจริญ). (2541). ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องมูสาวาทในพุทธปรัชญาเถรวาท. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอุบล กตปุญโญ. (2547). การศึกษาวิเคราะห์คุณค่าของศีลในสังคมไทย. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสำรวย ญาณส่วโร (พินดอน). (2542). การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่
5 ที่มีต่อสังคมไทย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.